

Aleg. 57.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie sprzedaży należącego do krajowego funduszu szkół ludowych gruntu pod l. $\frac{105}{144}$ w Nowym Sączu.

Wysoki Sejmie !

Do majątku krajowego funduszu szkół ludowych należy parcela budowlana, stanowiąca realność pod l. 105/144 w Nowym Sączu, a obejmująca 75 sążni kwadratowych powierzchni.

Parcela ta mająca dwa fronty, t. j. ku ulicy Farnej i ku ulicy św. Ducha miała być niegdyś własnością kolegiaty Nowo-Sądeckiej, która takową około roku 1757. akademii Krakowskiej darowała.

Na darowanym sobie gruncie wybudowała była akademii Krakowska dom piętrowy, w którym umieszczone zostały początkowo szkoły łacińskie, zaś od roku 1774. szkoły niemieckie, normalnemi zwane.

Te ostatnie zajmowały realność, o której mowa aż do roku 1819. lub 1820., w którym to czasie dom wybudowany staraniem akademii Krakowskiej, jako grożący ruiną musiał być rozebrany.

Czyli i jaki układ zawarty był między akademią Krakowską a funduszem szkół normalnych w przedmiocie przeniesienia własności tej realności, tego niewyświecają niekompletne akta, jakie w tej sprawie jeszcze istnieją, tyle tylko zdaje się być pewnem, że fundusz szkół normalnych zostawać musiał od r. 1774. w nieprzerwanem posiadaniu rzeczonyj realności, gdy bowiem w r. 1834. zarządzone dochodzenia co do własności tej realności, uważano takową powszechnie jako własność funduszu szkół normalnych, który też na podstawie zeznań przesłuchanych świadków, w księgach gruntowych miasta Nowego Sącza, a mianowicie w księdze własności IV na stronie 7. nr. 2. haered. za właściciela tej realności został zapisany.

Po rozebraniu domu, o którym powyżej była mowa, doznawał pozostały grunt pod l. 105/144 bardzo mało opieki, służył za zbiorowisko śmieci, rumowiska i t. p., nadto zaś składali właściciele sąsiedniej realności pod l. 15 na gruncie tym materiały budowlane i przechodzili przez ten grunt ku przyległym ulicom, urządźwszy w oparkaniu granicznym najprzód furtkę, a następnie nawet bramę wjazdową.

W skutek prywatnego doniesienia nakazała była wprawdzie c. k. władza powiatowa w Nowym Sączu w r. 1860. właścicielom realności l. 15 zbudować bramę wiodącą ku realności funduszu szkół normalnych, przeciw czemu właściciele realności l. 15 odwołali się byli do c. k. komisji Namiestnictwa w Krakowie, zanim jednak sprawa ta została rozstrzygnięta, wytoczyli ciż właściciele realności pod l. 15 pozwem wniesionym dnia 16. Stycznia 1864. do c. k. Sądu obwodowego w Nowym Sączu przeciw funduszowi szkół normalnych spór mający za przedmiot prawo przechodu przez grunt l. 105/144 rozszczone na rzecz właścicieli wspomnianej realności pod l. k. 15 w Nowym Sączu.

Spór ten, w którym fundusz szkół normalnych zastępowała c. k. Prokuratorja skarbu, przeprowadzony został przez wszystkie 3 instancje i wypadł na niekorzyść funduszu szkół normalnych.

Wyrokami bowiem drugiej i trzeciej instancji t. j. c. k. wyższego Sądu krajowego w Krakowie z dnia 26. Kwietnia 1877. l. 4.558 i c. k. Sądu najwyższego z dnia 3. Stycznia 1879. l. 11.597 orzeczono, iż właścicielom realności położonej pod l. 15 w Nowym Sączu — służy prawo wolnego przechodu przez plac położony pod l. 105/144 w Nowym Sączu, a to ku ulicy Farnej położonej między realnościami pod nr. 16 i 17 i napowrót od tej ulicy przez rzeczony plac do domu pod l. k. 15 położonego. Właściciele więc placu pod l. 105/144 winni dozwolili właścicielom realności pod l. 15 wykonywanie rzeczzonego prawa przechodu i utrzymywanie furtki w dziedzińcu realności pod l. 15, służącej do wykonywania tej służebności. Nadto spadł na fundusz szkół normalnych, a obecnie na krajowy fundusz szkół ludowych, jako na właściciela realności pod l. 105/144, obowiązek zapłacenia kosztów sądowych w kwocie 34 zł. 69¹/₂ ct. i kosztów egzekucyjnych 3 zł. 61 ct.

Prawa przyznane właścicielom realności l. 15, jakoteż koszta sądowe i egzekucyjne, zainstalowane zostały na służebnej realności l. 105/144 na mocy wyroku c. k. Sądu obwodowego w Nowym Sączu 26. Lipca 1878 l. 3.147 i wyższego Sądu krajowego w Krakowie z 18. Marca 1879 l. 12.752 jak Dom. IV. str. 23. n. 3. cięż.

Jeszcze w toku sporu sądowego zgłaszali się właściciele realności pod l. 15 w Nowym Sączu z propozycją nabycia na własność placu budowlanego pod l. 105/144. Gdy jednak wówczas oddanie funduszu szkół normalnych w zarząd Wydziału krajowego, znajdowało się jeszcze w stadyum rokowań, przeto Wydział krajowy nie miał kompetencji do stanowczego postępowania w tej sprawie.

Później powstała była wątpliwość, czy grunt, o którym mowa jest wyłączną własnością funduszu szkół normalnych, albowiem imieniem funduszu religijnego podniesione były pretensje te współwłasności tego gruntu. Pretensje te zostały obecnie uchylone, a gdy właściciele realności l. 15 ponowili powyższą propozycję, a za sprzedaż gruntu pod l. 105/144 również Rada szkolna okręgowa i c. k. Starostwo w Nowym Sączu się oświadczyły, przeto wszedł Wydział krajowy jako zarządca krajowego funduszu szkół ludowych w rokowania o sprzedaż gruntu rzeczzonego. Wydział krajowy skorzystał przytem z ofiarowanego sobie pośrednictwa c. k. Starostwa w Nowym Sączu, które z gotowością, godną wszelkiego uznania podjęło się załatwienia sprawy z właścicielami realności l. 15 w Nowym Sączu.

Wartość gruntu l. 105/144 poddana została pod rozpoznanie miejskich detaksatorów sądowych, którzy mając na uwadze zawarowane na realności l. 15 służebnictwo przechodu i potrąciwszy z całego obszaru tegoż gruntu przestrzeń 3·75 sążni kwadratowych, jakoby przy zabudowaniu gruntu na przechód dla mieszkańców realności l. 15 ku ulicy farnej musiała być pozostawioną, oszacowali wartość pozostałych 71·25 sążni kwadratowych na 712 zł. 50 ct. czyli po 10 zł. za sążeń.

Przesłuchani w c. k. Starostwie właściciele realności pod l. 15 w Nowym Sączu podali do protokołu, że grunt o którym mowa, gotowi nabyć za powyższą cenę szacunkową, do której z własnej woli ofiarowali się dodać 15%, czyli 106 zł. 17 ct. tak, że cena kupna wynosić ma razem 819 zł. 37 ct. w. a.

Zważywszy że grunt budowlany pod l. 105/144 w Nowym Sączu, leżąc pustką już od lat sześćdziesięciu nie przynosił dotąd funduszowi szkół ludowych żadnych korzyści, że i na przyszłość pozostając w dzisiejszym stanie własnością funduszu szkolnego nie łatwo na korzyść tego funduszu dałby się zużytkować; że owszem ze względów policyjnych należałoby grunt ten oparkanić, oparkanie w dobrym stanie utrzymywać i jakiś rodzaj nadzoru dla tego gruntu ustanowić, co bez kosztów nie dałoby się uskutecznić;

zważywszy dalej że wykonywanie ciężącego na gruncie służebnictwa przechodu pociąga za sobą podział gruntu tego na dwie bardzo nierówne części przez co stósowne zabudowanie gruntu zostało co najmniej utrudnione;

zważywszy nakoniec, że ofiarowaną za grunt rzeczony cenę w obec urzędowego oszacowania wartości gruntu nazwać można korzystną, i że w obec ciężącego na gruncie służebnictwa przechodu na rzecz realności pod l. 15 spodziewać się nie można, iżby ktokolwiek za grunt ten lepszą cenę mógł ofiarować, — Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Grunt położony w Nowym Sączu pod l. 105/144 przy ulicy Farnej i ulicy św. Ducha obejmujący 75 sążni kwadratowych przestrzeni, który według ksiąg gruntowych miasta Nowego Sącza, a mianowicie księgi IV. str. 7. n. 2 haer. jest własnością byłego funduszu szkół normalnych, a dzisiejszego krajowego funduszu szkół ludowych, ma być sprzedany z wolnej ręki właścicielom sąsiedniej realności położonej pod l. 15 w Nowym Sączu za cenę ośmset dziewiętnaście (819) zł. 37 ct.

2. Uzyskana cena kupna ma być wcieloną do majątku zarodowego krajowego funduszu szkół ludowych.

We Lwowie dnia 27. Września 1881.

Z Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Dr. Zyblikiewicz.

Sprawozdawca:

Oktaw z Siemuszowy Pietruski

Członek Wydziału krajowego.

